

LIETUVOS
TEISMAI

Lietuvos teismai. Kaip jie veikia?

Koks yra šis tekstas?

Šis tekstas yra parašytas lengvai suprantama kalba.

Lengvai suprantama kalba reikalinga žmonėms, kuriems yra sunku suprasti įprastus tekstus.

Lengvai suprantama kalba padeda jiems sužinoti naujos informacijos.

Tokių tekstų jau yra įvairiose pasaulio šalyse.

Šį tekstą lengvai suprantama kalba rašė:

- Miglė Baltrūnaitė,
- Agnė Župerkaitė-Stasevičienė.

Šį tekstą lengvai suprantama kalba vertino:

- Vilma Baškytė,
- Inga Olševskytė.

Nuotraukos:

- Pexels.com
- Teismai.lt
- Unsplash.com
- Vmi.lt

**LIETUVOS
TEISMAI**

Nacionalinė teismų administracija

2025 metai

Lengvai suprantamos kalbos Europoje ženklas,
kurį matote dešinėje, vadinasi taip:

© European Easy-to-Read Logo: Inclusion Europe.

Daugiau informacijos apie šį ženklą
anglų kalba galite perskaityti čia:

<https://www.inclusion europe.eu/easy-to-read/>

Turinys

Kas yra teismai ir kam jų reikia?	5
Kas rūpinasi, kad gerai dirbtų visi teismai?	6
Kuo rūpinasi Nacionalinė teismų administracija?	7
Kas yra teismas?	8
Kokie teismai dirba Lietuvoje?	9
Ką veikia apygardos teismas?	13
Ką veikia Lietuvos apeliacinis teismas?	15
Kas yra Regionų administracinis teismas?.....	16
Lietuva yra padalinta į regionus.	16
Kas yra Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas?	19
Ką veikia Lietuvos Aukščiausiasis Teismas?	19
Klausimai, kuriuos žmonės mums dažniausiai užduoda	20
Ką daryti, jeigu turite liudyti teisme?	35
Kaip teismo paslaugomis pasinaudoti paprasčiau?	39

Kas yra teismai ir kam jų reikia?

Jūs gyvenate Lietuvoje.

Čia elgiamės pagal įstatymus.

Įstatymai yra taisyklės, kurių visi turime laikytis.

Kai kyla ginčas tarp žmonių ar įstaigų,

šį ginčą išsprendžia teismas.

Teismas yra Lietuvos įstaiga.

Įstaiga yra vieta, kurioje dirba žmonės.

Teismas aiškina, kas yra teisybė,

kai žmonės ar įstaigos nesutaria.

Taip pat teismas pasako, kas padarė nusikaltimą.

Teismas priima sprendimus pagal įstatymus.

Tai reiškia, kad teismas dirba pagal taisykles.

Visoje Lietuvoje yra daug teismų.

Kad teismas dirbtų teisingai,

jis turi būti nepriklausomas.

Nepriklausomas teismas reiškia,

kad niekas negali liepti teismui,

ką jam daryti.

Teismas pats priima sprendimus.

Teisme dirba žmonės,

kurie puikiai supranta taisykles.

Teismo vadovas yra teisėjas.

Teisėjas vadovauja teismo susitikimams.

Niekas negali aiškinti teisėjui,
kokį jis sprendimą turi priimti:

- nei Seimas,
- nei Prezidentas,
- nei kitos institucijos ar žmonės.

Jei kas nors trukdo teismo darbui,
taip jis pažeidžia taisykles.

Kai teismas priima sprendimą,

Jūs galite su juo nesutikti.

Tuomet turite teisę kreiptis į aukštesnį teismą.

Tik aukštesnis teismas gali pakeisti
ankstesnio teismo sprendimą.

Aukštesnis teismas yra galingesnis.

Tačiau aukštesnis teismas gali pakeisti
ankstesnio teismo sprendimą
tik pagal nustatytas taisykles.

Kas rūpinasi, kad gerai dirbtų visi teismai?

Lietuvoje visiems teismams padeda viena įstaiga.

Ši įstaiga vadinasi

Nacionalinė teismų administracija.

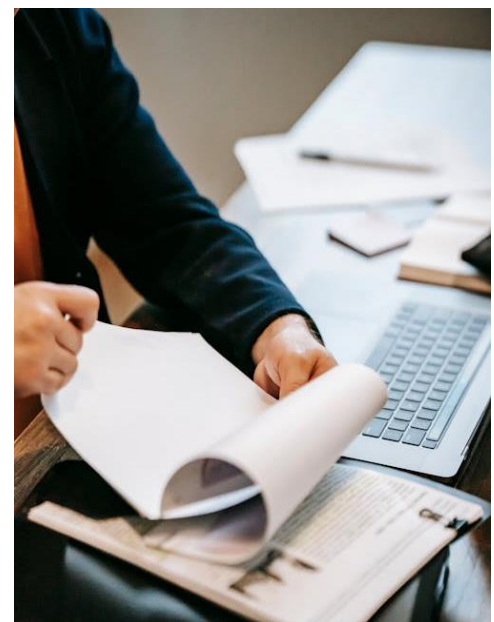
Ją sukūrė Lietuvos Respublikos

Prezidentas Valdas Adamkus.

Tai įvyko 2002 metų gegužės 1 dieną.

Ši įstaiga padeda visiems teismams

Lietuvoje dirbti tvarkingai ir gerai.

Kuo rūpinasi Nacionalinė teismų administracija?

- Ji padeda teismams, kad jie galėtų dirbti kuo geriau.
- Ji užtikrina, kad teismai patys galėtų nuspręsti, kaip jiems elgtis.

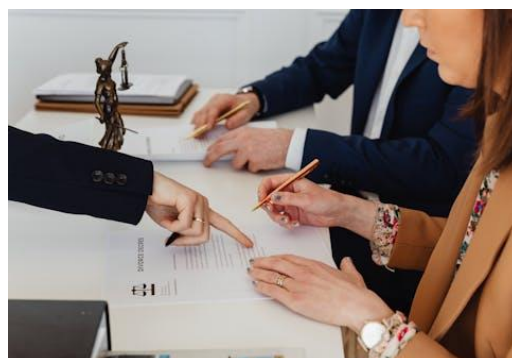

Teisėjų taryba taip pat padeda teismams gerai dirbti.

Teisėjų taryba yra septyniolikos teisėjų grupė.

Šie 17 teisėjų:

- siūlo Prezidentui, ką pasirinkti teisėju,
- siūlo Prezidentui, ką perkelti į kitą teismą,
- siūlo Prezidentui, ką atleisti iš teismo,
- siūlo, kiek teisėjų turi dirbti kiekviename teisme,
- bendrauja su kitomis įstaigomis, kad pagerintų teismų darbą.

Internete galite rasti visą informaciją apie:

- teismus
- ir jų darbo laiką.

Paspauskite mėlyną tekstą apačioje:

www.teismai.lt

Teismai yra skirtingi. Teismai nagrinėja skirtingas bylas

Teismų sistema Lietuvoje reiškia visus teismus, kurie nagrinėja įvairias bylas.

Byla yra klausimas,

į kurį teismas turi rasti atsakymą.

Pavyzdžiui, kiekvienas nusikaltimas gali būti nauja byla.

Teismas turi nuspręsti,

kas kaltas už kokį nors nusikaltimą.

Pavyzdžiui, kas iš ko pavogė pinigus.

Taip pat byla gali būti koks nors ginčas tarp žmonių.

Teismas ieško atsakymo, kuris žmogus turi laimėti ginčą.

Kiekvienas teismas turi tam tikrą darbą.

Kas yra teismas?

Teismas yra Lietuvos įstaiga,

kuri išsprendžia ginčus ir priima sprendimus.

Įstaiga yra vieta, kurioje dirba žmonės.

Teismas dirba pagal įstatymus.

Įstatymai yra taisyklės.

Įstatymai nurodo:

- kiek teismų yra Lietuvoje,
- kokius klausimus jie sprendžia,
- kaip skiriame teisėjus,
- ką turi veikti teisėjai,
- kaip dirba teismai.

Taip pat įstatymai nurodo, ką teismai gali spręsti patys, be kitų pagalbos. Kai jūs nesutinkate su kitu žmogumi ar su įstaiga, galite kreiptis į teismą. Pavyzdžiui:

- jeigu Jums kažkas nesumoka atlyginimo,
- jeigu su Jumis neteisingai pasielgia valdžios institucija, pavyzdžiui, kokia nors ministerija,
- jeigu įvyko nusikaltimas ir reikia nubausti kaltą asmenį.

Kokie teismai dirba Lietuvoje?

Lietuvoje yra daug skirtingų teismų.

Jie nagrinėja skirtingas bylas.

Byla yra tam tikri klausimai arba ginčai.

Kai kurias bylas sprendžia vieni teismai, o kitas kiti teismai.

Lietuvoje veikia:

1. paprasti teismai.

Juos vadiname bendraisiais teismais.

Šie teismai sprendžia daugumą žmonių ginčų. Pavyzdžiui:

- jeigu žmogus padaro nusikaltimą,
- jeigu su kuo nors nesutariate dėl pinigų ar turto,
- jeigu kas nors elgiasi ne pagal taisykles, bet taip nepadaro nusikaltimo.

Lietuvoje veikia tokie paprasti teismai:

- 12 apylinkių teismų.
Toliau tekste paaiškinsime, kuo jie užsiima.
- 5 apygardų teismai.
Toliau tekste paaiškinsime, kuo jie užsiima.
- 1 Apeliacinis teismas.
Toliau tekste paaiškinsime, kuo jis užsiima.
- 1 Aukščiausiasis teismas.
Toliau tekste paaiškinsime, kuo jis užsiima.

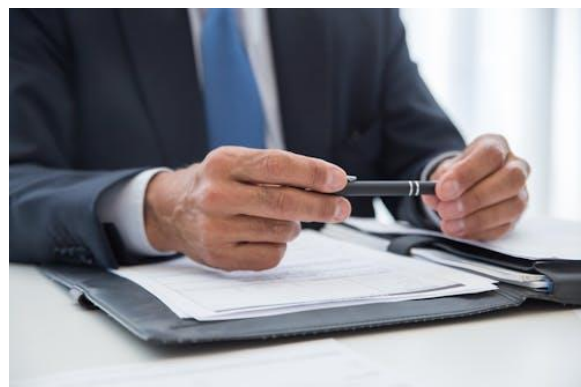
Lietuvoje taip pat veikia:

2. specialūs teismai

Šie teismai sprendžia ginčus,
kai žmonės nesutinka:

- su tuo, kaip su jais elgiasi Lietuvos įstaigos.
Įstaiga yra vieta, kurioje dirba žmonės,
- su valdžios sprendimais,
- su tuo, kaip jiems suskaičiavo mokesčius, kuriuos jie turi sumokėti.

Tai vadiname administracinėmis bylomis.

Šiuos klausimus nagrinėja specialūs teismai:

- Regionų administracinis teismas.
Regionai yra skirtingos šalies vietos, pavyzdžiui, skirtingos Lietuvos vietos.
Šis teismas turi 5 skyrius skirtingose Lietuvos vietose: Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje.
Tai reiškia, kad visuose šiuose miestuose dirba šio teismo darbuotojai.
- Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas.
Tai yra svarbiausias teismas tokiems klausimams.

Toliau tekste paaiškinsime, kuo užsiima administraciniai teismai.

Pavyzdžiui, jeigu Lietuva
Jums neteisingai priskaičiavo,
kad turite mokėti
kokius nors mokesčius,
galite kreiptis
į Regionų administracinį teismą.

Mokesčiai yra pinigai,
kuriuos už kokias nors paslaugas
turite mokėti valstybei.

Jeigu nesutinkate su šio teismo sprendimu,
Jūsų klausimus gali peržiūrėti aukštesnis teismas.
Aukštesnis teismas yra galingesnis.

Ką veikia apylinkės teismas?

Apylinkė yra nedidelė vieta aplink kokį nors miestą, miestelį ar kaimą. Tai yra rajonas aplinkui tą miestą ar kaimą, kur žmonės gyvena netoli vienas kito. Apylinkės teismas yra pirmas teismas, į kurį dažniausiai patenka bylos. Tai reiškia, kad šis teismas pats pirmas nagrinėja daug ginčų. Tik po to šiuos ginčus nagrinėja kiti teismai, jeigu to prireikia.

Kokias bylas nagrinėja apylinkės teismas?

Apylinkės teismas sprendžia:

- baudžiamąsias bylas.
Baudžiamoji byla yra tada, kai įtariame, kad koks nors žmogus padarė nusikaltimą,
- civilines bylas, kai žmonės nesutaria dėl pinigų, buto, skolos ar kitų dalykų,
- administracinius nusižengimus, kai nesilaikome taisyklių.
Pavyzdžiui, jei viršijame greitį ir važiuojame automobiliu greičiau negu galima.

Ką dar daro apylinkės teismo teisėjai?

Apylinkės teismo teisėjai taip pat:

- tikrina, kaip policija dirba, kai pradeda tyrimą dėl nusikaltimo,
- priima sprendimus dėl leidimo suimti žmogų,
- sprendžia, ar leisti apieškoti žmogaus namus.

Tokius sprendimus vadiname ikiteisminiais sprendimais.

Tai yra sprendimai, kuriuos priimame dar iki tada, kai bylą sprendžiame teisme.

Pavyzdžiui, jeigu žmogus pavogė daiktą iš parduotuvės, šį klausimą pirmiausia nagrinėsime apylinkės teisme.

Jei žmogus nesutinka su teismo sprendimu, jis gali jį apskųsti aukštesniam teismui.

Tada šį klausimą toliau nagrinės aukštesnis teismas.

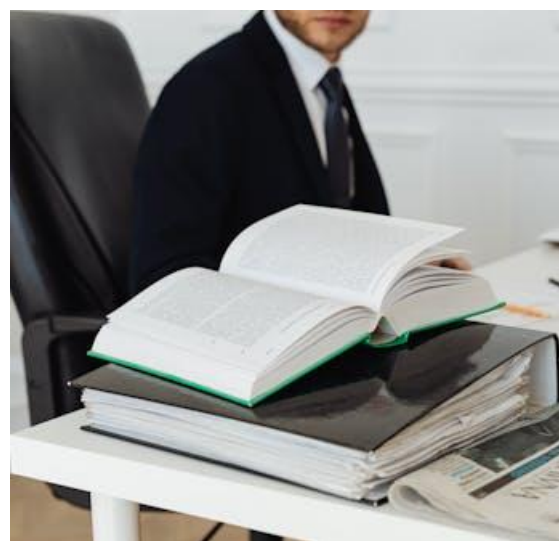
Ką veikia apygardos teismas?

Apygarda yra didesnė teritorija, negu apylinkė.

Galime sakyti,

kad apygarda yra tam tikras rajonas, kuriame yra kelios mažesnės vietovės:

- miestai,
- miesteliai,
- apylinkės.

Pavyzdžiui, Vilniaus apygarda yra teritorija, kuriai priklauso Vilnius ir didesnės teritorijos aplink Vilnių. Apygardos teismas gali spręsti daugiau klausimų negu apylinkės teismas. Tai reiškia, kad apygardos teismas yra aukštesnis negu apylinkės teismas. Apylinkės teismas yra žemesnis už apygardos teismą. Apygardos teismas yra galingesnis. Jis peržiūri, ar apylinkės teismas tinkamai išsprendė klausimus. Kiekvienas žmogus gali apskųsti žemesnio teismo sprendimą. Tada aukštesnis teismas iš naujo nagrinės šį klausimą.

Apygardos teismas:

- tikrina, ar apylinkės teismas priėmė teisingą sprendimą,
 - kartais pats pradeda spręsti bylas nuo pradžių.
- Pavyzdžiui, kai taisyklės liepia bylas šiam teismui spręsti nuo pradžių.

Taip pat apygardos teismas stebi ir prižiūri:

- kaip dirba apylinkių teismai toje pačioje teritorijoje.

Pavyzdžiui, kaip dirba apylinkių teismai šalia Kauno.

Kur yra apygardos teismai?

Lietuvoje yra 5 apygardų teismai.

Jie veikia didesniuose miestuose.

Jeigu žmogus pralaimi bylą apylinkės teisme ir mano, kad sprendimas neteisingas, jis gali parašyti skundą.

Tą skundą nagrinėja apygardos teismas.

Tada apygardos teisėjai tikrina, ar ankstesnis teismas

teisingai išsprendė tą klausimą.

Ką veikia Lietuvos apeliacinis teismas?

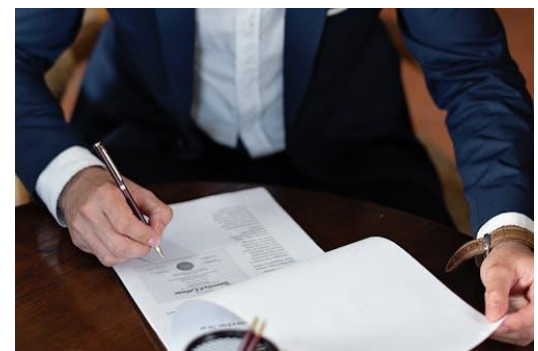
Lietuvos apeliacinis teismas

gali priimti dar daugiau sprendimų negu apygardos teismas.

Tai reiškia, kad apeliacinis teismas yra dar galingesnis už apygardos teismą.

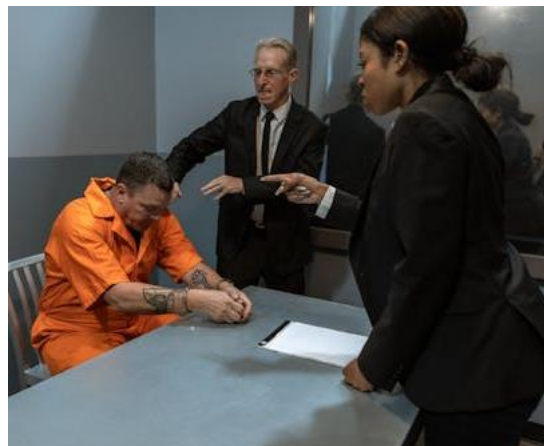
Jis peržiūri bylas,

kurias pirmiausia nagrinėjo apygardų teismai.

Kada galite kreiptis į Apeliacinį teismą?

Jeigu žmogus nesutinka su sprendimu, kurį priėmė apygardos teismas, jis gali jį apskųsti Apeliaciniam teismui. Šis teismas tikrina, ar apygardos teismas dirbo teisingai.

Kas yra Regionų administracinis teismas?

Lietuva yra padalinta į regionus.

Kiekvienas regionas paprastai susideda iš:

- kelių savivaldybių,
- kelių miestų ar
- kelių rajonų,

kurie yra arčiau vienas kito

ir turi kažką bendro, pavyzdžiui,

bendrą kultūrą.

Pavyzdžiui, Klaipėdos regioną sudaro

Lietuvos vietovės prie jūros:

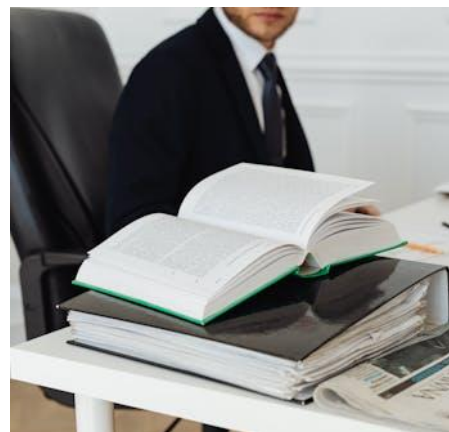
- Klaipėda,
- Palanga,
- Šilutė,
- Kretinga.

Regionų administracinis teismas yra teismas, kuris nagrinėja ginčus tarp žmonių ir valdžios.

Šis teismas veikia 5 miestuose:

- Vilniuje,
- Kaune,
- Klaipėdoje,
- Šiauliuose ir
- Panevėžyje.

Į regionų administracinį teismą kreipkitės tada, kai nesutinkate:

- su valdžios sprendimu
- arba su savivaldybės sprendimu.

Savivaldybė yra Jūsų miesto arba rajono išrinkta valdžia.

Ši valdžia rūpinasi kasdieniais gyventojų reikalais,

pavyzdžiui:

- tvarko kelius ir parkus,
- organizuoja šiukšlių išvežimą,
- prižiūri darželius ir mokyklas,
- remia gyventojus pinigais, jeigu jiems reikia pagalbos,
- išduoda leidimus, pavyzdžiui, statyti namą.

Savivaldybėje dirba darbuotojai, kurie priima sprendimus,
kaip padėti gyventojams

jų mieste arba aplink šį miestą.

Jei kyla ginčas su savivaldybe, galite kreiptis į teismą.

Taip pat į regionų administracinį teismą

galite kreiptis, jeigu ginčas susijęs:

- su mokesčiais,
- su išmokomis
- arba leidimais ką nors daryti,
pavyzdžiui, leidimais statyti namą.

Kartais pirmiausia turite parašyti skundą
pačiai institucijai, kuri neteisingai su Jumis pasielgė,
o ne teismui.

Pavyzdžiui, tai institucijai, dėl kurios esate nepatenkintas.

Institucija gali būti, pavyzdžiui, Valstybinė mokesčių inspekcija.

Pavyzdžiui, Jūs gavote per mažai pinigų.

Tada Jūs pasiskundėte

tai institucijai, kuri Jums išmokėjo per mažai pinigų.

Stebėkite, ar ši institucija supranta Jūsų skundą.

Jei Jūsų skundas institucijai nepadėjo,

skųskitės Regionų administraciniam teismui.

Kas yra Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas?

Tai yra aukščiausias administracinis teismas.

Šis teismas:

- patikrina, ar Regionų administracinis teismas priėmė teisingą sprendimą,
- sprendžia klausimus pirmą kartą,
- gali peržiūrėti senus klausimus, kuriuos jau anksčiau sprendė kitas teismas.

Senesnius klausimus šis teismas peržiūri iš naujo,

jei atsirado naujos informacijos, kuri gali padėti spręsti šiuos klausimus.

Šio teismo sprendimai yra galutiniai.

Šių sprendimų nebegalite skųsti.

Ką veikia Lietuvos Aukščiausiasis Teismas?

Tai yra aukščiausias teismas Lietuvoje.

Jo sprendimų nebegalime skųsti.

Šis teismas:

- tikrina, ar kiti teismai teisingai pritaikė įstatymus,
- padeda visiems teismams priimti sprendimus pagal tas pačias taisykles.
- aiškina, kaip suprasti įstatymus.

Pavyzdžiui, jei manote, kad Jūsų klausimą spręsdamas teismas vadovavosi neteisingomis taisyklėmis, galite kreiptis į Aukščiausiąjį Teismą.

Yra tik vienas
Lietuvos Aukščiausiasis Teismas.
Jis yra Vilniuje.

Klausimai, kuriuos žmonės mums dažniausiai užduoda

Dabar skaitysite apie klausimus,
kuriuos žmonės dažniausiai užduoda teismui.

1 klausimas

Ką daryti, kai gaunate laišką iš teismo?

Jūs gavote laišką iš teismo.
Tai buvo šaukimas į teismą.
Tai reiškia, kad teismas
kviečia jus atvykti į posėdį.
Posėdis yra susitikimas
tarp teismo ir kitų žmonių,
kurie sprendžia kokį nors klausimą.

Jei esate kitoje šalyje arba negalite atvykti:

- turite pranešti teismui.
Tai galite padaryti telefonu arba elektroniniu paštu.
Telefono numerį ir elektroninio pašto adresą visada rasite teismo laiške.
- galite prašyti, kad klausimą spręstų be Jūsų.
Tada svarbu, kad prieš tai parašytumėte savo paaiškinimus apie tai, ką žinote apie šį klausimą ar įvykį.
Šiuos paaiškinimus visi teismo posėdyje garsiai perskaitys.

Kas bus, jei neatvyksite į teismą ir apie tai iš anksto nepranešite teismui?

- Teismas gali priimti sprendimą apie Jus be Jūsų.
Jie negalės paklausti Jūsų nuomonės.
- Jei jūs pats pateikėte klausimą teismui, teismas gali atsisakyti jį nagrinėti, jeigu negalite dalyvauti susitikime.
Tada Jūsų klausimas liks neišspręstas.

Jei norite, kad kažkas už Jus dalyvautų posėdyje, galite paprašyti už Jus kalbėti:

- advokato arba
- advokato padėjėjo.

Jie gali dalyvauti teisme vietoj Jūsų ir apginti Jūsų teises.

Kas yra advokatas?

Advokatas yra žmogus, kuris padeda Jums, kai turite problemų dėl įstatymų.

Advokatas puikiai išmano taisykles ir tai, kaip veikia teismai.

Jis gali:

- paaiškinti Jums teismo laiškus ar dokumentus,
- padėti Jums parašyti skundą ar kitą tekstą teismui,
- patarti, ką daryti,
- už Jus kalbėti teismo posėdyje.

Patarimas Jums:

Visada atidžiai skaitykite teismo laišką.

Jei ko nors nesuprantate, būtinai paskambinkite teismui.

Teismo darbuotojai Jums paaiškins informaciją ir Jums padės.

2 klausimas

Paštininkė Jums į namus atnešė laišką.

Šis laiškas buvo iš teismo.

Namų duris atidarė Jūsų mama.

Tačiau Jūsų mama bijojo laišką paimti.

Jūsų mama nežinojo,

kas gali būti parašyta laiške.

Kas gali būti parašyta tokiame laiške?

Teismas į namus gali atsiųsti tik labai svarbius laiškus.

Todėl nebijokite jų paimti iš paštininkės.

Teismas gali atsiųsti, pavyzdžiui:

- kvietimą atvykti į susitikimą teisme.
Tokius susitikimus toliau vadinsime teismo posėdžiais,
- dokumentus apie teismo posėdį, kuriame Jūs turite dalyvauti,
- svarbius sprendimus, kuriuos priėmė teismas,
- nurodymus, ką turite daryti toliau.
Arba tai, ko negalite daryti toliau.
Pavyzdžiui, teismas gali nuspręsti, kad Jūs negalite išvažiuoti iš Lietuvos.

Tokius dokumentus teismas siunčia žmogui į namus.

Jeigu Jūsų namuose gyvena ir Jūsų šeimos nariai, jie gali paimti laišką su dokumentais.

Taigi, jeigu gavote laišką iš teismo,
būtinai jį paimkite.

Jūs galite nepaimti laiško.
Tačiau tada teismas sakys,
kad laišką Jums atidavė.
Tada galite turėti problemų.
Todėl, jeigu gausite laišką iš teismo,
būtinai jį paimkite.

3 klausimas

Kodėl teismas siunčia laišką su dokumentais į Jūsų darbo vietą?

Kartais teismas siunčia laišką su dokumentais
į žmogaus darbo vietą.
Tačiau pirmiausia teismas siunčia laišką
į žmogaus namus.
Jeigu žmogaus neranda namuose,
tada teismas
dokumentus siunčia į jo darbo vietą.

4 klausimas

Teismas Jus pakvietė atvykti

į teismo posėdį.

Posėdyje Jūs būsite liudytojas.

Liudytojas yra žmogus, kuris papasakoja,

ką matė arba ką žino apie kažkokį įvykį.

Jeigu Jūs būsite liudytojas,

ar Jūs privalote dalyvauti teismo posėdyje?

Žmogus turi dalyvauti teismo posėdyje,

jeigu į jį yra kviečiamas liudyti.

Liudyti – tai reiškia papasakoti kitiems,

ką matėte arba ką žinote apie įvykį.

Teisme žmogus negali meluoti.

Jis turi sakyti tiesą.

Tada žmogus padės išspręsti bylą.

Byla yra klausimas, į kurį teismas turi rasti atsakymą.

Pavyzdžiui, kiekvienas nusikaltimas gali būti nauja byla.

Teismas turi nuspręsti, kas kaltas už kokį nors nusikaltimą.

Pavyzdžiui, kas iš ko pavogė pinigus.

Taip pat byla gali būti koks nors ginčas tarp žmonių.

Teismas ieško atsakymo, kuris žmogus turi laimėti ginčą.

Kiekvienas teismas turi tam tikrą darbą.

Jeigu Jūs nesutiksite atvykti į teismą:

- Jums gali reikėti sumokėti iki 300 eurų baudos,
- Jus į teismą gali atvesti policija.

Neatvykti į teismą galite tik tada,
jeigu turite rimtą priežastį.
Pavyzdžiui, į teismą galite neatvykti,
jeigu stipriai sergate.

5 klausimas

**Jus pakvietė dalyvauti teismo posėdyje.
Tačiau dieną, kai vyks posėdis,
Jūs turėsite dirbti.
Todėl negalėsite dalyvauti posėdyje.
Ką turėtumėte daryti?**

Jeigu Jus pakvietė liudyti į teismą,
Jūs turite atvykti.
Liudyti – tai reiškia papasakoti kitiems,
ką matėte arba ką žinote apie įvykį.
Jūs galite neatvykti tik tada,
jeigu turite svarbią priežastį.

Svarbios priežastys yra, pavyzdžiui:

- Jūsų liga,
- artimojo mirtis,
- darbas, kai jo neįmanoma atidėti.

Jeigu negalite atvykti liudyti,
turite apie tai pranešti teismui.

Teismui apie tai pranešti galite telefonu.

Telefono numerį ir elektroninio pašto adresą
visada rasite teismo laiške.

Jeigu Jūs negalėsite atvykti,
turėsite teismui nusiųsti dokumentus.

Dokumentuose turės būti parašyta,
kodėl negalite dalyvauti teisme.

Teismui turėsite nusiųsti, pavyzdžiui:

- gydytojo pažymą, jeigu sergate,
- artimojo mirties liudijimą,
jeigu Jūsų artimasis numirė.

Teisme dalyvauja ne tik liudytojai.

Gali būti, kad teisme Jūs būsite:

- ieškovas.

Ieškovas yra žmogus,
kuris pats kreipėsi į teismą.

Pavyzdžiui, kažkas Jus nuskriaudė.

Tada Jūs kreipėtės į teismą, nes norite,
kad kitas žmogus būtų nubaustas.

Tada Jūs būsite ieškovas.

Taip pat gali būti, kad teisme Jūs būsite:

- atsakovas.

Atsakovas yra žmogus,
dėl kurio kažkas kreipėsi į teismą.
Pavyzdžiui, kažkas sako,
kad Jūs nuskriaudėte kitą žmogų.
Todėl kitas žmogus
kreipėsi į teismą.
Tada Jūs būsite atsakovas.

Taip pat teisme Jūs galite būti ir:

- trečias asmuo.

Trečias asmuo yra žmogus,
kuriam yra svarbu,
kokį sprendimą priims teismas.
Pavyzdžiui, teisme yra kalbama
apie to žmogaus turtą.
Pavyzdžiui, vyras ir žmona skiriasi.
Teisme jie sprendžia konfliktą,
su kuo gyvens jų vaikas.
Tačiau dabar vaikas gyvena
su globėju.
Globėjas yra senelis.
Senelis bus trečias asmuo.
Seneliui svarbu,
kad vaikui būtų kuo geriau.

Jeigu teisme esate:

- ieškovas,
- atsakovas,
- trečias asmuo,

bet negalite atvykti į teismo posėdį, turite apie tai pranešti teismui.

Jeigu negalite dalyvauti teisme, Jūs galite:

- paprašyti teismo posėdį surengti kitą dieną. Tačiau tada turite teismui pateikti dokumentus, kodėl negalite dalyvauti teismo posėdyje,
- paprašyti, kad teismo posėdis vyktų be Jūsų. Tai reiškia, kad teismo posėdis vyks tuo metu, kada ir turi vykti. Tačiau Jūs posėdyje nedalyvausite. Vėliau teismas Jums praneš, ką nuspręs,
- paprašyti, kad teisme Jums atstovautų advokatas arba advokato padėjėjas. Atstovautų reiškia, kad tą dieną, kai Jūsų nebus teisme, jie kalbės už Jus. Šie žmonės padės Jums teisme ir apgins Jūsų teises.

6 klausimas

**Jūs esate pakviestas į teismo posėdį.
Teisme būsite liudytojas.
Liudytojas yra žmogus,
kuris papasakoja,
ką matė arba ką žino apie kažkokį įvykį.
Tačiau Jūs nieko neatsimenate apie įvykį.
Ar galite teisme nedalyvauti?**

Jeigu teismas kviečia Jus liudyti,
Jūs esate labai svarbus.
Tai reiškia, kad teismui yra svarbu sužinoti:

- ką matėte,
- ką girdėjote,
- ką žinote.

Todėl turite atvykti į teismo posėdį.
Kai dalyvausite teismo posėdyje,
nemeluokite ir nespėliokite.
Jeigu nieko neatsimenate apie įvykį,
taip teisme ir pasakykite.

7 klausimas

**Jūs gavote laišką iš teismo.
Laiške yra parašytas laikas,
per kiek dienų turite kažką padaryti.
Pavyzdžiui, per dvi savaites
turite pateikti teismui svarbius dokumentus.
Kaip žinoti, iki kada turite kažką padaryti,
pavyzdžiui, pateikti dokumentus?**

Kartais teismas laiške parašo,
kad Jūs turite kažką padaryti.
Pavyzdžiui, Jūs turite
teismui pateikti dokumentus.
Laiške turi būti parašyta,
per kiek laiko Jūs turite tai padaryti.
Pavyzdžiui, gali būti parašyta,
kad dokumentus teismui turite pateikti
per dvi savaites.
Šios dvi savaitės prasideda
nuo tos dienos, kai Jūs gavote laišką.
Pavyzdžiui, jeigu laišką gavote
liepos 15 dieną,
nuo šios dienos ir skaičiuokite
dvi savaites.

Vasaris

Pr	An	Tr	Kt	Pn	Še	Se
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28		

Kovas

Pr	An	Tr	Kt	Pn	Še	Se
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
						31

Birželis

Pr	An	Tr	Kt	Pn	Še	Se
					1	
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
						30

Liepa

Pr	An	Tr	Kt	Pn	Še	Se
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Kartais paštininkė negali atiduoti

laiško žmogui.

Pavyzdžiui, jeigu žmogus nenurodo, kur gyvena.

Tada teismas žmogui apie tai praneš internetu.

Visą informaciją galite rasti,

kai paspausite mėlyną tekstą apačioje:

www.teismai.lt

Tada spauskite ten, kur bus parašyta

„teismų pranešimai“.

Čia teismas gali parašyti,

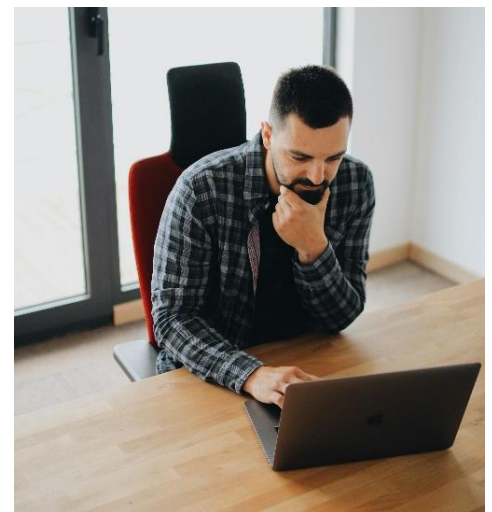
kad Jūs turite kažką padaryti.

Pavyzdžiui, Jūs turite per dvi savaites

teismui pateikti dokumentus.

Šios dvi savaitės prasidės nuo tada,

kai šis laiškas bus paskelbtas internete.

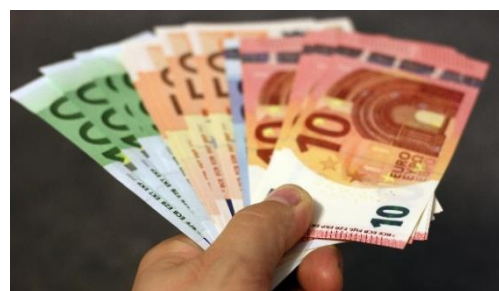
8 klausimas

**Jūs gavote laišką iš teismo.
Teismas parašė,
kad turite susimokėti baudą.
Ar baudą reikia mokėti teismui?**

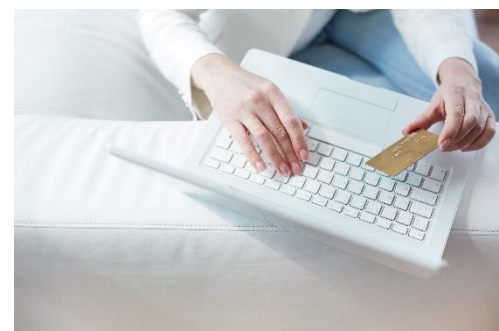

Sumokėti baudą turite ne teismui.
Dažniausiai sumokėti baudą turite:

- Teisingumo ministerijai.
Teisingumo ministerija yra įstaiga.
Teisingumo ministerija
rengia ir prižiūri įstatymus.
Įstatymai yra svarbiausios Lietuvos taisyklės.
- Valstybinei mokesčių inspekcijai.
Valstybinė mokesčių inspekcija yra įstaiga.
Ši įstaiga prižiūri, kad visi žmonės
sąžiningai mokėtų mokesčius.

Baudą pervesti turite į banko sąskaitą.
Banko sąskaita yra vieta,
kur yra saugomi Jūsų pinigai.
Banko sąskaitą galite pasitikrinti
telefone arba internete.

Jeigu norite pasiimti pinigus
iš banko sąskaitos,
turite turėti banko kortelę.
Valstybinė mokesčių inspekcija
turi daugiau nei vieną banko sąskaitą.
Jums reikia pasižiūrėti,
į kurią sąskaitą baudą turite sumokėti Jūs.
Dažniausiai laiške, kurį gavote,
yra parašyta, kam turite sumokėti baudą.

VALSTYBINĖ
MOKESČIŲ
INSPEKCIJA

Patarimai Jums.

Ką daryti, jeigu turite liudyti teisme?

Jeigu Jūs turite liudyti teisme,
Jūs galite tam pasiruošti iš anksto.
Liudyti reiškia papasakoti kitiems,
ką matėte arba ką žinote apie įvykį.

Dabar skaitysite 10 patarimų, ką daryti, jeigu turite liudyti teisme:

- 1. Būkite drąsus.**
Pasitikėkite savimi.
Jūs padėsite sužinoti tiesą.
Kai atvyksite į teismą,
teisėjas Jums paaiškins,
ką Jums reikės daryti toliau.
- 2. Atsakykite į klausimus.**
Teismo posėdžio metu
Jums užduos klausimus.
Klausykite, ko Jūsų klausia.
- 3. Jeigu nesupratote klausimo,**
paprasykite klausimą pakartoti
arba pasakyti klausimą taip,
kad Jūs suprastumėte.

- 4.** Kai atsakinėsite į klausimus, sakykite tik tai, ką žinote. Nespėliokite. Sakykite tiesą. Jeigu nežinote atsakymo, sakykite, kad to nežinote.

- 5.** Pasistenkite atsiminti įvykį, dėl kurio esate teisme. Atsiminkite:
- kas įvyko,
 - kokie žmonės dalyvavo įvykyje.
- Jeigu nepavyksta kažko prisiminti, sakykite, kad neatsimenate. Nespėliokite.

- 6.** Jeigu esate pakviestas dalyvauti teisme, Jūs turite į jį atvykti. Jeigu negalite atvykti į teismą, Jūs turite pranešti teismui. Jūs galite neatvykti tik tada, jeigu turite svarbią priežastį. Svarbios priežastys yra, pavyzdžiui:
- Jūsų liga,
 - artimojo mirtis,
 - darbas, kai jo neįmanoma atidėti.

7. Kai vyksite į teismą,
su savimi pasiimkite svarbius dokumentus.

Svarbūs dokumentai yra:

- teismo šaukimas.
Teismo šaukimas yra laiškas.
Šiame laiške yra parašyta,
kad Jūs turite dalyvauti šiame teisme,
- dokumentas, kuriame yra parašyta,
kas Jūs esate.
Toks dokumentas yra, pavyzdžiui, pasas.
Taip pat tai gali būti
asmens tapatybės kortelė.

8. Teisme draudžiama su savimi turėti
pavojingų daiktų.

Pavojingi daiktai yra, pavyzdžiui:

- ginklai,
- peiliai,
- fejerverkai.

Pavojingi daiktai yra tie daiktai,
kurie gali sužeisti Jus arba kitą žmogų.

- 9.** Jeigu kažkuo sergate ir Jums būtini vaistai, nepamirškite jų pasiimti su savimi. Juos galite turėti teisme. Jeigu pasijutote blogai, paprašykite pertraukos.

- 10.** Jeigu nekalbate lietuviškai, Teisme dalyvaus vertėjas. Vertėjas yra žmogus, kuris pasakys Jums informaciją Jūsų kalba. Vertėjas padės Jums susikalbėti su kitais žmonėmis, kurie dalyvaus teisme.

Patarimai Jums.

Kaip teismo paslaugomis pasinaudoti paprasčiau?

Kai kurią svarbią informaciją apie teismą dabar galite perskaityti internete.

Pavyzdžiui, kompiuteryje arba telefone.

Internetė galite, pavyzdžiui:

1. matyti elektroninę bylą.

Byla yra dokumentas.

Byloje yra parašyta visa svarbi informacija apie įvykį, dėl kurio vyksta teismas.

Visą informaciją galite rasti,

kai paspausite mėlyną tekstą apačioje:

e.teismas.lt

Čia galėsite:

- pateikti teismui dokumentus,
- sumokėti žyminį mokestį.

Mokestis yra pinigai,

kuriuos Jūs turite sumokėti.

Žyminį mokestį reikia sumokėti valstybei.

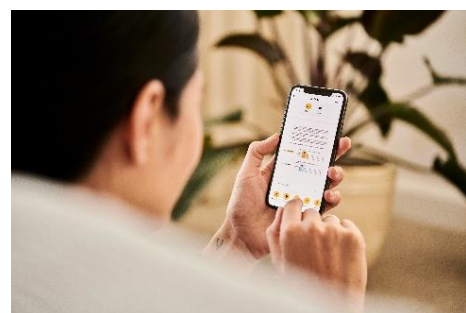
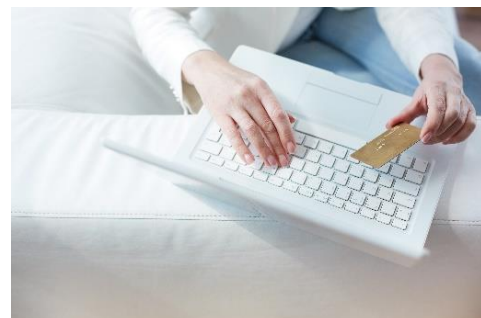
Jį moka visi žmonės, kurie kreipiasi į teismą,

- perskaityti svarbius teismo dokumentus,
- klausytis teismo posėdžio garso įrašo.

Prisijungti prie e.teismas.lt galite:

- per elektroninę bankininkystę.
Elektroninė bankininkystė leidžia žmogui naudotis banko paslaugomis internetu. Pavyzdžiui, sumokėti kažkam pinigų. Taip pat, jeigu turite elektroninę bankininkystę, Jūs galite prisijungti prie teismo interneto puslapio. Kai jungiatės, elektroninė bankininkystė patvirtina, kad tai tikrai esate Jūs,
- asmens tapatybės kortele.
Asmens tapatybės kortelė yra dokumentas. Šiame dokumente yra parašyta svarbiausia informacija apie Jus,
- elektroniniu parašu.
Kiekvienas žmogus turi savo parašą. Jį naudojame, kai norime pasirašyti svarbius dokumentus. Tačiau dokumentus galime pasirašyti ir internetu. Tai padarome elektroniniu parašu. Šis parašas patvirtina, kad tai tikrai esate Jūs,
- kai gaunate prisijungimo informaciją iš teismo.
Tada teismas Jums pasakys, kaip prisijungti prie interneto puslapio.

Taip pat internetu galite:

2. dalyvauti teismo posėdžiuose nuotoliu.
Nuotoliu reiškia tai, kad Jums nereikės vykti į teismą.
Jūs galėsite posėdyje sudalyvauti ir būdami kitoje vietoje.
Tada Jums reikės prisijungti internetu.
Pavyzdžiui, per kompiuterį.

Tačiau dalyvauti tokiuose posėdžiuose galite tik tada, jeigu į posėdį negalite atvykti gyvai.
Pavyzdžiui, šiuo metu:

- esate išvykęs į kitą šalį,
- sergate.

Tada turite parašyti teismui prašymą.
Prašyme turite parašyti, kad negalėsite į teismą atvykti gyvai.
Todėl norite teismo posėdyje dalyvauti nuotoliu.

Daugiau informacijos apie teismo posėdžius rasite, kai paspausite mėlyną tekstą apačioje:

<https://www.teismai.lt/lt/nuotolinis-teismo-posedis/2947>

Taip pat internete galite:

3. sužinoti visą informaciją apie savo bylą.

Byloje yra parašyta visa svarbi informacija apie įvykį, dėl kurio vyksta teismas.

Internetu galite sužinoti, pavyzdžiui:

- kada vyks Jūsų bylos teismo posėdis.
Spauskite mėlyną tekstą apačioje:
[Vieša teismo tvarkaraščių paieška](#)
- kas bus Jūsų bylos teisėjas.
Teisėjas yra svarbus žmogus teisme.
Teisėjas priima sprendimą:
 - kas yra kaltas dėl įvykio,
 - kokia bausmė bus žmogui, kuris yra kaltas.
- susipažinti su svarbiais dokumentais.

Jeigu norite sužinoti,

kokį sprendimą dėl Jūsų bylos priėmė teisėjas, spauskite mėlyną tekstą apačioje:

[Vieša teismo sprendimų paieška](#)

Jeigu norite matyti teismo posėdį internetu, spauskite mėlyną tekstą apačioje:

sale.teismai.lt.

Taip pat internete galite:

4. paklaustyti teismo posėdžių.

Dabar teismo posėdžiai yra įrašomi.

Todėl teismo posėdžių garso įrašo

galite pasiklausyti ir tada,

kai esate namuose.

Jeigu norite pasiklausyti

teismo posėdžio garso įrašo,

spauskite mėlyną tekstą apačioje:

e.teismas.lt

5. sužinoti, koks teisėjas tvarkys

Jūsų bylą.

Informacija apie tai, koks teisėjas tvarkys

Jūsų bylą, galite rasti,

kai paspausite mėlyną tekstą apačioje:

[bylų skirstymo protokolų paieškos portale](#)

